

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/21/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200583
Dátum vydania rozhodnutia: 02.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5019200583.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: I.. C.. G. G., J. XXXX/X, K. T., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. júla 2019, Číslo: XXX XXX XXX X, o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. apríla 2020, č. k. 28Sa/31/2019-119, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 21. apríla 2020, č. k. 28Sa/31/2019-119 mení tak, že rozhodnutie žalovanej z 30. júla 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Žalobcovi priznáva náhradu trov konania na správnom súde a kasačnom súde v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 21. apríla 2020, č. k. 28Sa/31/2019-119 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. júla 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zmenil napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 11. decembra 2017 vo veci žiadosti o priznanie starobného dôchodku tak, že podľa § 65 ods. 1 zákona a § 255 ods. 5 a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. sa žiadosť o starobný dôchodok pána I.. C.. G. G. z 13. októbra 2017 zamietla.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 6, § 60 ods. 1, 2, 4, § 65 ods. 1, § 255 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., § 126 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z., § 9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave

Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, o nesplnení podmienok žalobcu na priznanie starobného dôchodku z dôvodu nesplnenia podmienky nároku podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, najmenej 15 rokov. Žalobca je odo dňa 24. apríla 1997 poberateľom invalidného dôchodku priznaného podľa § 134 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Pri posudzovaní tohto nároku boli zhodnotené doby služobného pomeru vrátane štúdia pred 18. rokom veku a civilné zamestnanie. Invalidný dôchodok do účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. vyplácala Sociálna poisťovňa. Preto v zmysle § 60 ods. 4 zákona o sociálnom poistení toto obdobie, t. j. od 24. apríla 1997 do 30. júna 2002, t. j. do účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. bolo započítané do dôb dôchodkového poistenia na nárok na starobný dôchodok, pretože sa jednalo o obdobie poberania invalidného dôchodku, priznaného a vyplácaného Sociálnou poisťovňou. Od účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z., t.j. od 1. júla 2002 sa v zmysle § 126 ods. 1 tohto zákona invalidné dôchodky policajtov podľa doterajších predpisov od účinnosti tohto zákona považujú za invalidné výsluhové dôchodky podľa tohto zákona. Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj obdobie výkonu služby policajta získané do 31. marca 2003, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok. Žalobcov invalidný dôchodok sa však k 1. júlu 2002 považuje za výsluhový invalidný dôchodok, preto dobu od 1. júla 2002 nie je možné započítat. Žalobcovi bola podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení do 30. júna 2002 započítaná ako doba poistenia náhradná doba - doba poberania invalidného dôchodku od 24. apríla 1997 do 30. júna 2002 v súlade s § 9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

4. Ďalej uviedol, že sa nestotožnil so základnou žalobnou námietkou, ktorý sa týkala aktívnej legitímácie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne rozhodnúť podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Pokiaľ došlo k zmene prvostupňového rozhodnutia, prvostupňové rozhodnutie ako také prestalo existovať a na jeho miesto nastúpilo druhostupňové rozhodnutie, ktoré ho v plnom rozsahu nahradilo. Z tohto dôvodu potom nie je možné uvažovať o právoplatnosti a vykonateľnosti prvostupňového rozhodnutia. Okrem toho samotným podaním odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu dochádza k odloženiu jeho právoplatnosti, k tzv. suspenzívnemu účinku podaného odvolania v vzťahu k právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobca tým, že podal voči nemu odvolanie, spôsobil odloženie jeho právoplatnosti a aj vykonateľnosti už v čase odvolacieho konania (§ 215 ods. 5 zákona o sociálnom poistení). Krajský súd preto nepovažoval za správne konštatovanie žalobcu, že je možné prvostupňové rozhodnutie vykonať a že je doposiaľ právoplatné. Ďalšia námietka sa týkala predloženia dvoch rôznych oznámení Ministerstva vnútra SR z rokov 2013 a 2018. V bodoch 6 týchto oznámení je uvedená doba služobného pomeru, ktorá bola zhodnotená pre nárok na invalidný dôchodok. V oznámení z 20. septembra 2013 nie je uvedená doba od 1. septembra 1970 do 25. marca 1972 na rozdiel od druhého oznámenia z 21. marca 2018. Pokiaľ žalovaný správny orgán vychádzal z vyžiadaného aktuálneho oznámenia od Ministerstva vnútra SR po podaní odvolania žalobcu, odvolací správny orgán konal v súlade so zásadou správneho konania zistiť riadne a dôkladne skutkový stav vecí. Žalobca tiež namietal postup MV SR keď nezákonne započítal obdobie civilného pracovného pomeru a štúdiom na strednej škole do výkonu služobného pomeru ako obdobie dôchodkového zabezpečenia, pretože zákon č. 328/2002 Z.z. takéto započítanie nepripúšťa. Krajský súd konštatoval, že k započítaniu konkrétnych dôb na nárok na dávku výsluhového zabezpečenia došlo v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie MV SR č. SCP-31.896/91 zo dňa 7. júla 1997, ktorým bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok podľa § 134 a § 135 zákona č. 100/1988 Zb. v administratívnom konaní, ktoré nebolo predmetom súdneho prieskumu. Správny súd bol týmto rozhodnutím viazaný a nemohol posudzovať jeho zákonnosť. Námietky žalobcu sa týkali aj nesprávne započítaných dôb poistenia v prvostupňovom rozhodnutí, nesprávne vypočítaného priemerného osobného mzdového bodu a nesprávne vypočítanej výšky starobného dôchodku. Správny súd konštatoval, že všetky tieto konkrétne námietky pri výpočte starobného dôchodku boli právne bezvýznamné vzhľadom na to, že došlo k zmene prvostupňového rozhodnutia a nahradením tohto rozhodnutia napadnutým druhostupňovým rozhodnutím, kde však nebolo rozhodované o konkrétnej výške starobného dôchodku, pretože žiadosť o starobný dôchodok bola zamietnutá. Pokiaľ žalobca

namietal, že v prvostupňovom rozhodnutí neboli započítané obdobia dôchodkového poistenia štúdia na strednej škole, vojenskej služby, doby civilnej služby od 4. októbra 1976 do 31. augusta 1982, ani civilné zamestnanie od 1. júla 2005 do 30. septembra 2011 správny súd sa s touto námietkou vysporiadal, pretože sa netýka len prvostupňového rozhodnutia, ale aj napadnutého rozhodnutia v ktorom boli započítané konkrétne doby dôchodkového poistenia. Tieto doby sú uvedené v oznámení MV SR z 21. marca 2018 a boli započítané pre nárok na invalidný dôchodok priznaný podľa § 134 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Nemohli byť preto opätovne započítané aj na nárok na starobný dôchodok, pretože by došlo k duplicitnému započítaniu. Konkrétne ide o dobu štúdia na strednej škole, dobu vojenskej služby a civilné zamestnanie od 1. júla 2005 do 30. septembra 2011. Nedôvodná bola námietka týkajúca sa nezapočítania doby civilného zamestnania od 1. júla 2005 do 30. septembra 2011. Túto dobu žalovaný započítal a uznal do doby dôchodkového poistenia. Priamo to vyplýva z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia. Rovnako aj doba civilného zamestnania od 1. júla 2015 do 8. júna 2016. Nedôvodná bola tiež námietka, že nebola započítaná doba poberania invalidného dôchodku. Podľa § 9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. bola doba poberania invalidného dôchodku do účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. do doby poistenia započítaná. Za nedôvodnú vyhodnotil správny súd aj argumentáciu, že u žalobcu nešlo o získanie výsluhového dôchodku. Pokiaľ by žalobca bol poberateľom výsluhového dôchodku, potom by naňho platila judikatúra Najvyššieho súdu SR o určovaní starobného dôchodku v súbehu s výsluhovým dôchodkom (judikát uverejnený v zierke stanovísk SR a súdov SR 5/2011 pod č. 55). Išlo by o súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu. V danom prípade je situácia odlišná, keď žalobcovi bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok. Za dôvodnú bola vyhodnotená námietka nesprávneho uvedenia citácie § 255 ods. 7 zákona o sociálnom poistení. Uvedené pochybenie nebolo takého charakteru, ktoré by spôsobilo nezákonnosť napadnutého rozhodnutia a podstatnú vadu podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP. Správny orgán správne aplikoval ustanovenia § 65 ods. 1 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Právne bezvýznamná bola aj námietka ktorá sa týkala priznaného invalidného dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z., pretože s touto okolnosťou sa žalovaný riadne vysporiadal, keď zhodnotil doby poistenia za obdobie od priznania invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. až do účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z., kedy sa invalidný dôchodok začal považovať za invalidný výsluhový dôchodok. Rovnako tomu bolo aj u námietky, že žiaden zákon nevyhlásil obdobie poberania invalidného výsluhového dôchodku z obdobia dôchodkového poistenia. Pokiaľ žalobca operoval odkazom 3/ uvedeným v § 9 ods. 1 písm. h/ že náhradnou dobou je aj doba poberania dávky, ktorá sa od 1. januára 1957 považuje za invalidný dôchodok podľa § 3 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 1/1957 Ú.l. tento odkaz je neadekvátny, pretože táto vyhláška bola zrušená dňa 1. júla 1964. K námietke, že z §255 ods. 7 zákona o sociálnom poistení možno vyvodit' započítanie obdobia dôchodkového poistenia výkonu celého služobného pomeru správny súd uviedol, že uvedené ustanovenie práve uvádza, ktoré obdobie zamestnania a náhradné doby sa nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia a nevyplýva z neho, že je možné započítat' aj tie doby poistenia, ktoré už boli zhodnotené pre nárok na invalidný dôchodok žalobcu.

5. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Rovnako nepriznal náhradu trov konania ani žalovanému podľa § 168 SSP, pretože neboli splnené podmienky pre jeho aplikáciu.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) ako aj to, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. K dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, že rozhodnutie generálneho riaditeľa sociálnej poisťovne, ako odvolacieho orgánu je súladné s prameňom práva. Dôvodil tým, že podľa § 65 zákona o sociálnom poistení koná iba Sociálna poisťovňa,

ústredie. Odvolací orgán a to generálny riaditeľ sociálnej poisťovne nemôže žiadosť o starobný dôchodok zamietnuť z dôvodu nedostatku vecnej príslušnosti.

9. V ďalej sťažnosti kasačnej sťažnosti sa vyjadril k rozdielu pojmov zmena rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku a zamietnutie žiadosti o priznanie starobného dôchodku. Bol toho názoru, že po vydaní rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku nemôže dôjsť k zamietnutiu takejto žiadosti. Odvolací správny orgán má určené právo na zmenu rozhodnutia a nie na zamietnutie žiadosti o priznanie starobného dôchodku. Odvolací druhostupňový orgán má právo zmeniť či zrušiť takéto rozhodnutie.

10. Za porušenie dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. h/ SSP považoval získanú dobu dôchodkového poistenia v rozhodnutí z 11. decembra 2017 o priznaní starobného dôchodku 5 702 dní, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 15,6220 rokov dôchodkového poistenia bez započítania obdobia štúdia na strednej škole v trvaní od 26. júla 1973 do 4. júla 1974 a obdobie civilného zamestnania od 4. októbra 1976 do 3. augusta 1982. V uvedenej súvislosti poukázal na rozhodnutie o priznaní invalidného výsluhového dôchodku, ktorým nemohlo dôjsť k započítaniu doby štúdia na strednej škole od 26. júla 1973 do 4. júla 1974, toľž nie celej doby štúdia. Sociálnej poisťovni boli doručené oznámenia Ministerstva vnútra SR o započítaných dobách dôchodkového poistenia v roku 2013 a v roku 2018 s odlišnými dobami dôchodkového zabezpečenia pre výpočet invalidného dôchodku. V roku 2018 sa obdobie dôchodkového zabezpečenia zvýšilo o 3 roky. S touto skutočnosťou sa krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku bolo vydané na základe „prvého oznámenia údajov na účely konania o dôchodkovej dávke“. Zároveň poukázal na skutočnosť, že nie je možné posudzovať priznaný invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. ako by bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., pretože zákon č. 461/2003 Z.z. určuje, že invalidný dôchodok, či invalidný výsluhový dôchodok priznaný podľa osobitného zákona sa len považuje za invalidný dôchodok, čo je rozdiel. Z oznámenia z 21. marca 2018 vyplýva zhodnotená doba služobného pomeru: od 1. septembra 1970 do 25. júla 1973, od 26. júla 1973 do 4. júla 1974, od 5. júla 1974 do 30. septembra 1974, od 1. októbra 1974 do 28. septembra 1976, od 29. septembra 1976 do 29. septembra 1976, od 1. októbra 1976 do 31. augusta 1982, od 1. septembra 1982 do 31. januára 1995, od 1. februára 1995 do 31. mája 1996, od 1. júna 1996 do 23. apríla 1997 a od 24. apríla 1997 do 25. júla 2015 ako dopočet do 60 rokov veku. Z uvedeného je zrejmé, že obdobie štúdia na strednej škole je obdobie určené v zmysle zákona ako náhradná doba obdobia dôchodkového poistenia, ktoré nemôže orgán sociálneho zabezpečenia MV SR započítať do obdobia pre výpočet nároku na invalidný dôchodok. Rozdielnymi oznámeniami došlo k zmene odpracovaných rokov z cca 15 rokov na cca 13 rokov obdobia dôchodkového zabezpečenia a tým k porušeniu ústavných práv a princípu rovnakého zaobchádzania v časti vyplácania starobného dôchodku v zmysle ústavných práv.

11. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Dodatkou ku kasačnej sťažnosti žalobca poukázal na odôvodnenie časti rozhodnutia Ministerstva vnútra SR zo 7. júla 1997, Č.p.: SPC-31.896/97 v časti započítania doby služby/zamestnania od 18. roku veku.

III.

13. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 8. júna 2020 poukazujúc na správnosť skutkových zistení a náležité právne posúdenie veci. Zdôraznila, že zamietnutie žiadosti o starobný dôchodok sťažovateľa z 13. októbra 2017 bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení.

14. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

15. Vo vyjadrení k dodatku ku kasačnej sťažnosti poukázala na ust. § 441 SSP, podľa ktorého v

kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

IV.

16. Žalobca vo vyjadrení z 22. júna 2020 označil vyjadrenie žalovanej za zavádzajúce.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadení je dôvodná.

18. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach;

22. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne;

23. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 30. júla 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zmenil napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie tak, že: „podľa § 65 ods. 1 § 255 ods. 5 a 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. sa žiadosť o starobný dôchodok I.. C.. G. G. z 13. októbra 2017 bola zamietnutá“.

24. V predmetnej veci nebola spornou skutočnosť, že žalobca dovŕšil dôchodkový vek ku dňu 10. októbru 2017. Spornou nebola ani skutočnosť, že žiadateľovi o starobný dôchodok bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, orgánom sociálneho zabezpečenia, priznaný invalidný dôchodok podľa § 134 a § 135 zákona č. 100/1988 Zb. Od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov naďalej použijú ustanovenia § 134 zákona č. 100/1988 Zb.

25. Spornou však zostala otázka získania potrebnej poisťnej doby ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku.

26. Podľa § 65 ods. 1 zákona sociálnom poistení v rozhodnom období poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkové poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

27. Podľa § 60 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom poistení v rozhodnom období obdobie dôchodkového poistenia je obdobie dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v §140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v rozhodnom období obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu (v poznáme za čiarou je uvedený zákon číslo 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

29. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. januára 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania jedného roka zamestnania.

30. Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak za toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu (v poznáme za čiarou je uvedený zákon číslo 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

31. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave (Správna žaloba v sociálnych veciach; pozn. súdu) ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

32. Podľa § 180 ods. 1 SSP, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

33. Podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o odvolaní proti rozhodnutiu ústredia rozhoduje generálny riaditeľ.

34. Podľa § 218 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z. odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

35. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného dávkového spisu mal preukázané, že sťažovateľ na predpísanom tlačive požiadal o starobný dôchodok. Dôchodkový vek dosiahol dovŕšením 62 rokov a 76 dní dňa 10. októbra 2017. V tejto súvislosti nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že

- sťažovateľovi bol podľa § 29 ods. 2 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom poistení priznaný invalidný dôchodok od 24. apríla 1997 rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo 7. júla 1997 Č.p.: SPC-31.896/97,
- invalidný dôchodok bol vymeraný z najvýhodnejšieho priemerného mesačného zárobku za roky 1992 - 1996 s prihliadnutím k celkove započítanej dobe služby (zamestnania) od 18. roku veku, t. j. 42 rokov (z toho 15 rokov v I. kategórii funkcií, 1 rok v II. kategórii funkcií a 8 rokov v III. pracovnej kategórii) a 18 rokov dopočítaných do 60 rokov veku,
- podľa Oznámenia údajov na účely konania o dôchodkovej dávke z 20. septembra 2013 doba služobného pomeru zaradená do kategórie funkcií pracovnej kategórie bola získaná nasledovne: od 26.7.1973-4.7.1974 - štúdium od 18. roku veku / III. kategória

od 5.7.1974 do 30.9.1974 - civilné zamestnanie /III. kategória
1.10.1974 do 28.9.1976 - základná vojenská služba /I. kategória
29.9.1976 - 29.9.1976 - civilné zamestnanie /III. kategória
4.10.1976 do 31.8.1982 - civilné zamestnanie /III. kategória
1.9.1982 do 31.1.1995 - výkon služby v Policajnom zbore/I. kategória
1.2.1995 do 31.5.1996 - výkon služby v Policajnom zbore /II. kategória
1.6.1996 do 23.4.1997 - výkon služby v Policajnom zbore /I. kategória
24.4.1997 do 25.7.2015 - dopočet do 60. roku veku /III. kategória
- v poradní „druhým“ Oznámenia údajov na účely konania o dôchodkovej dávke z 21. marca 2018 bolo na rozdiel od oznámenia z 20. septembra 2016 dopočítané obdobie
od 1.9.1970-25.7.1973 - štúdium pred 18. rokom veku/ III. kategórii
- v neprávoplatnom rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredie z 11. decembra 2017 o priznaní starobného dôchodku správny orgán uviedol, že žiadateľ o starobný dôchodok k 10. októbru 2017 získal 5 702 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 15 rokov a 227 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 10. októbra 2017 .
- z rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 30. júla 2019, ktoré sťažovateľ žiadal správnou žalobou správnym súdom preskúmať a ktorým bola žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá bolo preukázateľne zistené, že k 10. októbru 2017 nebol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov. Získal 4 643 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 12 rokov a 263 dní obdobia dôchodkového poistenia.
- pre posúdenie nároku na starobný dôchodok na určenie sumy starobného dôchodku boli zhodnotené nasledovné obdobia dôchodkového poistenia:
a/ obdobie poberania invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. od 24. apríla 1997 do 30. júna 2002
b/ obdobie dôchodkového poistenia od 1. júla 2005 do 30. septembra 2011, od 1. septembra 2013 do 30. septembra 2013 a od 1. júla 2015 do 8.septembra 2016.
- obdobie poberania invalidného dôchodku bolo na nárok na starobný dôchodok započítané v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. a § 9 ods. ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. a to v rozsahu od priznania tohto dôchodku, t. j. od 24. apríla 1997 do 30. júna 2002. V období od 1. júla 2002 žalobca už nebol poberateľom takej dávky, poberanie ktorej je náhradnou dobou podľa § 9 ods. 1 písm. h/ a teda obdobím dôchodkového poistenia. Tak, ako je to zrejmé aj z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou k rozhodnutiu o priznaní starobného dôchodku z 11. decembra 2017, obdobie dôchodkového poistenia od 1. júla 2002 do 30. júna 2005 nebolo do obdobia dôchodkového poistenia žalobcu započítané.

36. Po preskúmaní veci aj vzhľadom na obsah pripojeného dávkového spisu žalovaného najvyšší súd dospel k záveru, že doba štúdia na strednej škole 1. septembra 1970 do 4. júla 1974 bola v konaní o starobný dôchodok započítaná do poisteného obdobia v celom rozsahu. Pokiaľ sťažovateľ namieta nezapočítanie obdobia štúdia na strednej škole, konkrétne do dovŕšenia 18 rokov veku (od 1. septembra 1970 do 25. júla 1973) v konaní o invalidný dôchodok v roku 1997, na namietanú skutočnosť nemožno v tomto konaní prihliadnuť. Pre konanie a rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok sú rozhodujúce poistné obdobia vyplývajúce z preskúmaného rozhodnutia a pripojeného osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia.

37. V dôchodkových dávkach a úrazovej rente rozhoduje ústredie Sociálnej poisťovne. Z ustanovenia § 209 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že základným obsahovými náležitosťami každého rozhodnutia Sociálnej poisťovne musí byť výroková časť rozhodnutia, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Účastník konania má právo na riadne a úplné poučenie o tom, aký má k dispozícii riadny opravný prostriedok, na ktorom orgáne ho môže uplatniť a v akej lehote. Účastník konania má výlučné právo podať opravný prostriedok. Ak účastníkovi nebolo generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne vyhovené v odvolacom konaní, môže v zákonom stanovenej lehote od doručenia rozhodnutia o odvolaní podať žalobu na príslušný súd. Predpokladom postupu súdu pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

38. Sťažovateľ primárne vyjadril nesúhlas s rozhodnutím žalovaného, ktorým tento zamietol žiadosť o starobný dôchodok. Sťažovateľ vo svojich podaniach doručených správnym orgánom a súdom prezentoval, že „odišiel“ do invalidného dôchodku, nie do „invalidného výsluhového dôchodku“. Podstata s tým súvisiacej námietky spočívala v tom, že ako poberateľ invalidného výsluhového dôchodku požiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku za poistné obdobie získané od 1. septembra kalendárneho roka, v ktorom nastúpil na strednú školu až do dovŕšenia veku potrebného na priznanie starobného dôchodku. Túto žiadosť na rozdiel od prvostupňového správneho orgánu žalovaný zamietol. Rovnako sťažovateľ vyjadril nesúhlas so samotným postupom žalovaného, ktorý neprávoplatné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zmenil a žiadosť o dávku po konštatovaní získanej doby dôchodkového poistenia zamietol. Postup odvolacieho správneho orgánu bol súladný so zákonom o sociálnom poistení.

39. Zákon o sociálnom poistení neupravuje možnosť priznania starobného dôchodku, ak nie je splnená podmienka potrebnej doby poistenia. Z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sú vylúčení príslušníci ozbrojených zborov a ozbrojených síl len za obdobie dôchodkového poistenia, v ktorých vykonávali službu v ozbrojených zboroch a ozbrojených silách, nie však za ostatné obdobia dôchodkového poistenia, resp. zabezpečenia (ak osobitné ustanovenia zákona neuvádzajú inak). Ustanovenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení preto nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkom ozbrojených síl. V tomto smere je potrebné v prvom rade zdôrazniť, že sťažovateľovi je vyplácaný invalidný výsluhový dôchodok z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia. Právoplatným rozhodnutím zo 7. júla 1997 mu bol priznaný invalidný dôchodok.

40. Spôsob výpočtu starobného dôchodku, na ktorý vznikol nárok podľa zákona o sociálnom poistení je upravený predovšetkým v § 66 v spojení s § 63 tohto zákona. Po preskúmaní veci aj vzhľadom na obsah pripojeného dávkového spisu správneho orgánu najvyšší súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ak predchádzajúca dôchodková dávka bola vypočítaná podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, určí sa osobný mzdový bod podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky.

41. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom. Preto podľa § 462 ods. 2 SSP rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

42. Žalovaný je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP). Vysporiada sa predovšetkým s otázkou, či v prípade nároku sťažovateľa, uplatneného žiadosťou 15. júna 2009, splnil poberateľ invalidného dôchodku, ktorý sa iba považuje za invalidný výsluhový dôchodok podmienky nároku na starobný dôchodok a následne rozhodne o možnej aplikácii ustanovenia § 81 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

43. Keďže sťažovateľ mal v kasačnom konaní plný úspech, kasačný súd mu podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 136 veta druhá, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP priznal plnú náhradu trov kasačného konania a konania pred krajským súdom. O výške priznanej náhrady rozhodne krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku.

44. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.